

розглядати кілька освітніх цілей, щоб зробити концепцію принципів навчання більш виокремленою. Так, встановлено, що принципи можуть розглядатися як зумовлені комбінації, на налаштування яких потрібно багато часу. Однак з іншого боку принципи розглядаються як стартовий майданчик для планування освітніх програм.

Зазначимо, що педагогічні принципи знаходяться під сильним впливом національних, культурних та контекстуальних обставин, вони змінюються як частина складного процесу безперервних освітніх інновацій, які реалізуються через еволюцію суспільства. Такий розвиток відбувається шляхом демократичного обміну ідеями або нав'язується [2].

Обґрунтування педагогічних принципів з часом змінюються. Під час інновацій освітні принципи уточнюються та адаптуються на основі досвіду. Це відбувається завдяки сприйняттю того, що можна досягти на щоденній основі через вплив ринку, конкуренцію між органами влади, дослідження, вплив батьків і завдяки новим подіям у суспільстві, таким як навчання за допомогою комп'ютера та інші.

Педагогічні принципи виражаються на різних рівнях, від найабстрактнішого до мікрорівня ідей кожного вчителя, які лежать в основі його спланованої та спонтанної діяльності в класі. Педагоги-класики, такі як В. Гумбольдт, Д. Дьюї та М. Монтессорі, сформулювали західні педагогічні принципи, які значно випередили свій час, деякі з яких відображають політичний консенсус. Наприклад, існує політичний консенсус, який прагне зберегти культурне багатство Європи і який викладено в Європейській хартії регіональних мов, якими розмовляють меншини. Це виражається принципом «До всіх мов слід ставитися однаково». Зміст цього основного етичного принципу та спосіб його впливу на освіту, розвивається зверху вниз у діалозі між експертами та освітянами [1].

Таким чином питання визначення принципів підготовки майбутніх викладачів іноземних мов у Франції має глибокий філософський, педагогічний та соціальний підтекст і потребує подальшого вивчення та узгодження із вітчизняною і загальноєвропейською системою принципів педагогічної освіти.

Список використаних джерел

1. La formation des enseignants de langues vivantes étrangères dans les Instituts Universitaires de Formation des Maîtres. URL: <https://books.openedition.org/psn/6378> (дата звернення: 2.10.2021).
2. Un cadre européen pour l'enseignement des langues. URL: <https://www.education.gouv.fr/les-principes-directeurs-de-l-apprentissage-des-langues-1001> (дата звернення: 2.10.2021).
3. Боярська-Хоменко А. В. Диспут як провідна форма організації навчально-пізнавальної діяльності студентів Франції (історичний аспект). *Теорія та методика навчання та виховання*. Харків : ХНАДУ, 2016. Вип. 40. 136 с.

Наталія СВИРИДЮК

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЕТНОДИЗАЙНУ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

В сучасному світі технологічні інновації та розвиток прискорюються. Розмір та швидкість цифрової трансформації безпрецедентна. Це потребує нових підходів, у тому числі і освітніх, щоб адекватно реагувати і жити в новій реальності. В освіті важливо реагувати не лише на виклики сьогодення, а передбачати майбутні тенденції розвитку людства, тому важливою є, як зазначив В. Кремень, «випереджувальна підготовка сучасного вчителя» [2]. Суспільні виклики спричинені світовою глобалізацією висувають до галузі освіти нові вимоги, зокрема формування вчителя нового покоління, що не лише

володіє знаннями, а є всебічно розвиненим, з високими моральними засадами, що в своїй педагогічній діяльності сприяє сталому розвитку, виховує в учнів сучасний світогляд, патріотичну громадянську позицію, формує навички, що сприятимуть конкурентоспроможності в соціумі. В цьому аспекті для підготовки вчителя технологій важливим є володіння основами етнодизайну як художньо-проектною діяльністю, що базується на традиційних елементах української культури та є, водночас, інтегрованим до сучасного соціально-культурно, мистецького процесу. Теоретик дизайну Лідевью Єделькорт проголошує сучасне століття, століттям прикладного мистецтва, виробу ручної роботи будуть цінуватися найвище, країни почнуть відроджувати традиційні ремесла. До цього висновку дизайнера підштовхнули сучасні світові тенденції: прагнення до скорочення споживання, екологічності у всіх сферах життя, зростання цінності та ціни ручної, авторської праці, звернення сучасних дизайнерів до натуральних матеріалів та народного ремесла.

Дослідженням історії, орнаментики та видів народного мистецтва в своєму науковому доробку приділяли увагу Д. Антонович, М. Біляшівський, В. Василенко, В. Кричевський, О. Сласт'юн, В. Щербаківський та ін.

Етнодизайн як сучасний прояв народної мистецької традиції досліджують Є. Антонович, А. Бровченко, Т. Кара-Васильєва, О. Пошивайло, М. Селівачов, В. Тименко, В. Титаренко, В. Ханко, Є. Шевченко та ін.

Питанню підготовки майбутніх учителів технологій приділяли увагу С. Баташева, Т. Борисова, А. Вихрущ, Г. Гребенюк, І. Дичківська, Л. Оршанський, І. Савенко, В. Сласт'юн, В. Титаренко, Д. Тхоржевський та ін. Дослідженню народної іграшки, в тому числі вузлової ляльки як явищу народного мистецтва приділили увагу у своїй науковій діяльності Л. Герус, М. Грушевський, К. Матейко, О. Найден, О. Орлова, Т. Саєнко, О. Складенко, Л. Сморж та ін.

Поняття «етнодизайн» є досить новим, йде процес уточнення його формулювання. Загалом термін «етнодизайн» вживається як художньо-проектна діяльність, результатом якої є сучасні форми матеріального середовища створені з використанням елементів традиційної культури [5]. Етнодизайн є явищем поліфункціональним, що знаходиться на перетині культури, мистецтва, технологій, традиційних ремесел. Витоки етнодизайну знаходяться водночас у матеріальній та духовній площині. Утворений з двох понять «дизайн» та «етно», етнодизайн поєднує аспекти матеріальні та духовні. Дизайн в чистому виді це технологічні смисли, а «етно» є вченням про народ – його душу та світосприйняття, в тому числі і художнє.

За своїми характеристиками стосовно до матеріалу, етнодизайн наслідує принципи народного мистецтва. Як визначає М. Селівачов традиційне народне мистецтво українців характеризується максимальним розкриттям естетичних властивостей матеріалу, використанням технічно-конструктивних особливостей та декоративних прийомів [4].

Народне мистецтво це дизайн народного побуту, який складався впродовж тисячоліть під впливом природних, географічних історичних, соціальних процесів, що відбувалися на певній території і сформували духовні та моральні цінності, естетичні ідеали, розуміння краси, певне художнє світовідчуття мешканців. Українці, що, за висловом Миколи Біляшівського, для мистецького самовираження, мають великий арсенал художніх форм, що творилися впродовж століть втілюючи вишуканий естетичний смак нашого народу [1]. Поряд з поняттям народне мистецтво вживаємо термін декоративно-ужиткове мистецтво як мистецтво виготовлення, а також художнього оформлення виробів побутового призначення. Вирішальну роль у декоративно-ужитковому мистецтві відіграє створення художнього образу речей: форма виробу, орнаментика та розрізняється залежно від матеріалу та техніки виготовлення.

Народна лялька є феноменом традиційної культури і активно взаємодіє в просторі сучасного етнодизайну. Вивчення народної іграшки є пізнанням основ етносу.

О. Найден наголошує, що через вивчення народної ляльки відбувається «здійснення проєкції минулого в майбутнє через тактильно-ментальні шари народної колективної пам'яті». [3]

Українська народна лялька є особливим видом народного мистецтва, що інтегрує в собі одночасно декілька інших видів народного мистецтва, поєднує матеріальні і духовні здобутки української культури. Під час виготовлення вузлової ляльки майстер звертаються до мистецтва ткацтва, вишивки, фарбування та розпису тканини, вибійки, бісеронанизування, валяння вовни, використовуються деякі технологічні прийоми килимарства, золотого шитва, воскування, художньої кераміки тощо. Водночас потрібно володіти знаннями стосовно традицій та регіональних особливостей традиційного строю, соціальних та вікових характеристик комплексу вбрання. Народна лялька є належною до декількох сфер національної культури. Традиційна лялька це артефакт, що розглядається з точки зору філософії, етнографії, етнопедagogіки, як явище народного мистецтва та різновид ремесла, як сакральну річ залишок древніх землеробських культів. Завдяки такій своїй поліфункціональності традиційна вузлова лялька має широкі освітні та виховні можливості. Володіння окремими технологіями етнодизайну, зокрема технологією виготовлення народної ляльки дозволяє залучати учнів до розробки творчих проєктів у етностилі.

У процесі підготовки майбутніх учителів технологій важливим є розуміння ролі етнодизайну, не лише як навчальної художньо-проєктної діяльності, але й його значення у формуванні патріотичного, україноцентричного світогляду учнів. Виховання засобами етнодизайну відбувається шляхом звернення до основ народного мистецтва, дослідження та розуміння зв'язку народного мистецтва з природою, обрядовістю та живими культурними практиками, що є нематеріальною культурною спадщиною. Освітня діяльність, що базується на народних традиціях є одним зі знарядь збереження етнічної та національної ідентифікації.

Для майбутніх учителів технологій у підготовці засобами етнодизайну важливо акцентувати увагу на розвиток таланту та збереження індивідуальності. Майбутній учитель технології повинен бути обізнаний не лише з історією народного мистецтва та дизайну, а вільно орієнтуватися в сучасних мистецьких течіях. Адже тенденцією сучасного мистецтва є злиття в одному творі різних видів творчого прояву митців, колаборація мистецтва та цифрових технологій, тощо.

Необхідними для майбутніх учителів технологій є навички науково-дослідної роботи в галузі етнодизайну. Важливими є і практичні навички, знання про якості традиційних для народних ремесел матеріалів, досконале володіння технологічними прийомами традиційних видів народного мистецтва, що дозволить вільно оперувати техніками під час творчого навчального процесу. Важливим є володіння сучасними методами організації творчого та навчального процесу. В процесі навчання засобами етнодизайну досвід попередніх поколінь поєднується з творчим натхненням сучасної молоді, майбутніх учителів технологій.

Список використаних джерел

1. Біляшівський М. Ф. Українське народне мистецтво. Харків : Видавець Олександр Савчук, 2017. 168 с.
2. Кремінь В. Від інерційної до інноваційної освіти: контекст модернізації НАПН України. Директор школи, ліцею, гімназії. 2014. № 1-4. С. 6-12.
3. Найден О. Перший збирач народної іграшки. Народне мистецтво. 1998. № 1-2. С. 60-62.
4. Селівачов М. До специфіки українського народного мистецтва. Народне мистецтво. 1997. № 2. С. 47.

5. Стрілець О. Основи дослідження етнодизайну в професійній підготовці вчителів образотворчого мистецтва. Гуманітарний вісник. 2013. № 28. С. 286-293.

Анна ШОВКОВА

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Активні трансформації в суспільстві, інтеграція України до європейського освітнього та економічного простору, зміна освітньої парадигми та ціннісних орієнтирів вимагають змін в освітній галузі. Основні напрями реформування професійної (професійно-технічної) освіти та вищої педагогічної освіти сформульовані в Концепції розвитку педагогічної освіти, проєкті Концепції здійснення державної політики у галузі професійно-технічної освіти «Сучасна професійна освіта» та інших актах та положеннях. Метою даних проєктів є подолання проблеми невідповідності пропонованого закладами освіти змісту освіти та використовуваних методів і технологій навчання сучасним вимогам ринку праці, запитам здобувачів освіти. Реалізація окреслених завдань вимагає визначення нових перспективних напрямів навчально-методичної підготовки майбутніх викладачів закладів професійної освіти.

Під навчально-методичною роботою розуміють цілісну систему дій та заходів, заснованих на передовій педагогічній науці та досягненнях науки, спрямовану на забезпечення якості професійної підготовки студентів, систематичного підвищення кваліфікації та професійної майстерності професорсько-викладацького складу.

Цілями навчально-методичної роботи є:

- створення необхідних умов для роботи педагогічних працівників, використання аналітичного підходу та реалізація навчально-виховної функції;
- використання та координація всіх форм методичної роботи (масових, групових, індивідуальних) з подальшим аналізом результатів діяльності;
- запровадження сучасних досягнень педагогічної науки та педагогічного досвіду при організації навчально-виховного процесу;
- постійний пошук та впровадження інноваційних технологій навчання та виховання, основою яких є інтерактивність та наближеність до реальних умов професійної діяльності майбутнього фахівця.

Успішна реалізація інноваційного навчання вимагає застосування системного підходу з переглядом сутнісного характеру процесу отримання знань та розробкою нового стилю навчального спілкування. Перегляд охоплює аналіз змісту навчального процесу, розробку технологій обробки та подачі навчального матеріалу, підбір сучасних методів, прийомів, засобів і форм навчання [3, с. 12].

Проблемою впровадження інноваційних моделей навчання займалися такі науковці як К. Баханова, М. Богуславський, І. Дичківська, О. Канарська, М. Кларіна, Л. Козак, О. Латуха, Л. Подимова, В. Сластьонін, О. Старовойт, К. Сумнітельний, Л. Шевченко та інші. Такі науковці як О. Єжова, О. Курбатова, Д. Злочевська присвятили праці вивченню питання прогнозування та запровадження інноваційних швейних технологій.

Можна виділити дві ключові умови підготовки висококваліфікованого викладача закладу професійної освіти:

- обізнаність професорсько-викладацького складу навчального педагогічного закладу з передовими технологіями виробництва та використання сучасного обладнання;
- запровадження в освітню діяльність інноваційних напрямів навчально-методичної підготовки [5, с. 42].